

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ — ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Излиза три пъти седмично

Год. XXI, бр. 122 (2191)

Велико Търново, вторник 12 октомври 1965 г.

Цена 2 стотинки

Другарят Йордан Костов честити на горнооряховчаните новата автогара и прерязва трицветната лента.

Нова автобаза във Велико Търново и автогара в Горна Оряховица

Автотранспортните работници от Велико Търново имат свой дом. Завършена е и влезе в експлоатация новата автобаза в местността „Качица“ край града. Тази нова придобивка е съоръжена с модерни инсталации за техническото обслужване на товарните и пътническите коли.

Автобазата е разположена върху площ от 25 хиляди квадратни метра, с удобни помещения за мониторите, работилницата с дърводелски отдел, профлактория, административни помещения и обширен асфалтов плац, където могат да нощуват около сто автомобили.

В непосредствена близост до базата е съоръжена бензиностанция, предназначена само за нуждите на машинния парк на предприятието.

Пред тържественото откриване новодошлите бяха приведени в пълна изрядност новите помещения. Плацът бе грижливо разчистен за подреждане на колите. Нежни цветя подсказваха, че тук започва нов живот. Преливаха от радост сърцата на стопаните на този дом.

В неделята утрин, да споделят радостта на великотърновчаните, на тържеството пристигнаха автотранспортни работници от цялата страна, много граждани и гости. Тук дойде първият секретар на Окръжния комитет на партията Йордан Костов, секретарят на Окръжния комитет на партията Иван Диков, секретарят на Централния комитет на профсъюза на работниците от транспорта и съобщенията Стоян Петков, генерал-

ният директор на Държавното стопанско обединение „Автотранспорт“ Никифор Стоичков и други.

С кратко слово първият секретар на Градския комитет на Партията във Велико Търново Димитър Петров откри тържеството и честити новата придобивка на транспортните работници.

За развитието на автотранспорта през последните 6—7 години говори председателят на Градския народен съвет инженер Недялко Калпаchieв.

През последните четири години превозните средства на автотранспортното предприятие са нараснали със 110, а броят на работниците е увеличен с двеста души. Обемът на работата от година на година се увеличава, затова са предвидени и условия за разширяване на новопостроената автобаза.

След това началникът на клона на Държавното автомобилно предприятие във Велико Търново Михаил Минчев прочете текста на поздравителната телеграма до Централния комитет на Българската комунистическа партия, който бе приет единодушно.

Другарят Никифор Стоичков, генерален директор на Обединението прерязва триколерната лента и откри новата автобаза.

Официалните лица и гостите от страната разгледаха профлакторията, където са монтирани съвременни хидравлични инсталации, които твърде много улесняват работниците при извършване на трудни операции.

По обед тържеството се пренесе в крупния транспортен център — Горна Оряховица. Тук, площадът пред новата пътническа автогара бе изпълнен от граждани и гости от съседните селища. Сред официалните лица бе и първият заместник председател на Комитета за партии и държавен контрол Димитър Стоичков.

Председателят на Градския народен съвет Цанко Ненов произнесе слово за усилията на

строителните работници, за помощта на обществеността за сручното построяване на пътническата автогара.

Въодушевени от новия дар на народната власт присъстващите изпратиха приветствена телеграма до Централния комитет на Партията.

Първият секретар на Окръжния комитет на БКП Йордан Костов откри кокетната автогара, като прерязва триколерната лента и пожела на горнооряховчаните да я експлоатират грижливо. Той пое ключа от бъдещите стопани на автогарата и разтвори вратите за многобройните пътници, които с чувство на радост разгледаха помещението за майки с деца, за дежурни работници, сладкарницата, комфортно обзаведената чакалня и т. н. Оттук ще се отправят коли по 40 автобусни линии в окръга и страната.

ДОБРЕ ДОШЛИ, СКЪПИ БРАТА!

Днес ние посрещаме скъпи гости. В окръга пристигат пратеници на трудещите се от Полтавска област. Четвъртата делегация от Полтавска област, идваща на официално посещение, се оглавява от втория секретар на Полтавския областен комитет на Комунистическата партия на Украйна другаря Я. П. Погребняк. Нейното посещение ще бъде нов принос в укрепването и разширяването на дружеските връзки, взаимното сътрудничество и обмяната на опит в стопанския, политическия и културния живот на Великотърновски окръг и Полтавска област.

Дните на пребиваването на скъпите гости в окръга ще се превърнат в истински голям празник на нерушимата българо-съветска дружба. Те ще бъдат дни на още по-упорит труд за прибиране плодотворите на труда на кооператорите, механизаторите и селскостопанските специалисти, на максимално използване на всички резерви в промишлеността, транспорта и строителството за компенсация загубите от сушата.

Пратениците на Полтавска област идват в последните дни от Четвъртата петлетка, в момент, когато нашият народ се готви да започне изпълнението на новия петгодишен народностопански план, който ще изведе Родината още по-близо до подстъпите на комунизма. С братската безкористна помощ на великия Съветски съюз, с помощта и на другите социалистически страни, Родината измина труден, но славен път на дълбоки преобразования. Преобрази се и Великотърновски окръг. Гостите от Полтавска област ще имат възможност сами да видят и почувствуват великата жизнена сила на българо-съветската дружба, плодотворите на дружеските връзки между великотърновчаните и полтавчаните.

Много са примерите на широко използване опита на полтавчаните в селското стопанство. Сега първи в окръга животновъдите в Карансево успешно прилагат изкуственото осеменяване на свинете, чиято начало бе поставено от академик Кваснишки в Полтавския научноизследователски институт по свинедревство.

Гостуващата през юли тази година делегация на Великотърновски окръг, водена от секретаря на Окръжния комитет на Партията другаря Димитър Стоянов, проучи опита на полтавските комунисти по масово-политическата работа. Разказът на делегацията породил много инициативи и сега партийните организации разгръщат действена масово-политическа работа.

Навсякъде, от тихия бял Дунав до Еленския балкан, и пионерът, и белевласният старец — всички трудещи се знаят много за Полтавска област и успехите на Съветския съюз, затова те с открити сърца срещат днес полтавчаните като свои родни братя, създават обстановката, при която да се чувствуват те като в своите домове.

Добре дошли, скъпи братя — пратеници на Полтавска област!

Хай всички живее българско-радянска дружба!

ОКРЪЖЕН ПАРТИЕН УНИВЕРСИТЕТ

За обучение на окръжния партиен и стопански актив тази година на Окръжния комитет на БКП организира партиен университет. Откриването на университета съвпадна с Месеца на марксистко-ленинската и обществено-политическата литература. Вчера пред участниците в университета — секретари на градски и общински комитети на БКП, партийни, профсъюзни и комсомолски работници, председатели на ТКЗС и ръководители на окръжни стопански организации и промишлени предприятия, говориха на тема „Съвременната буржоазна философия и марксистко-ленинизмът“ проф. д-р Николай Ирибаджак.

Лекцията беше изслушана с много голямо внимание. На зададените въпроси лекторът отговори компетентно и изчерпателно.

Снощи на същата тема проф. д-р Ирибаджак говориха и пред град-

ския актив в Елена, а в Горна Оряховица другарят Стефан Ангелов говори на тема „Социалистическият хуманизъм“.

НА СРЕЩАТА НА ШИПКА

На вълнуващия празник на българо-съветската дружба, състоял се на 10 октомври на връх Столетов и нашият окръг имаше свои представители.

В конкурса, проведен по съвместната инициатива на Радио София и Радио Москва, за среща на Шипка, взеха участие много съветски и български хора. До заключителния етап — вълнуващата среща на Шипка — дойдоха обаче най-добре представителите се. Наред с много общественици и радетици за дружба между нашите народи от двете братски страни бяха и представители на нашия окръг — изпълнителката на народни песни Ивонка Драганова — работничка в Радиозавада във Велико Търново и декламаторът Димо Джинков от Велико Търново.

ДВИЖЕНИЕТО ЗА КОМУНИСТИЧЕСКИ ТРУД В АВТОТРАНСПОРТА

Окръжното автомобилно предприятие в Горна Оряховица с помощта на Окръжния комитет на БКП, окръжния комитет на транспорта и съобщенията постигна добри успехи в движението за комунистически труд. Те предизвикаха интереса на работниците от автомобилните предприятия в цялата страна. Вчера представители на всички тия предприятия се срещнаха в Дома на културата на транспортните работници на гара Горна Оряховица, за да обменят опит по организационната дейност за комунистически труд.

На срещата присъствуваха кандидат членът на ЦК на БКП, заместник завеждащ отдел „Транспорт и съобщения“ при Централния комитет на Окръжния комитет на БКП — Иван Диков, генералният директор на Държавното стопанско обединение „Автотранспорт“ — Никифор Стоичков, представители на ЦК на ДКМС и Централния комитет на профсъюза на транспортните работници.

Дичо Тонев, председател на Окръжния комитет на профсъюза на работниците от транспорта и съобщенията изнесе доклад за методите на работа на автомобилните работници от Великотърновския окръг по организационна дейност за комунистически труд. Зароди се преди пет години по инициатива на майсторите от ремонтната база за автобуси в ДАП — Горна Оряховица, сега това движение е придобило масов характер. 79 на сто от работниците и служителите в различните клонове на предприятието в окръга са участници в движението. Тази хилядна армия влата своя труд, стремеж да го изправи по-ефективен и същевременно да създаде у себе си добродетели достойни за новите строители.

Другарят Тонев изтъкна, че в това отношение се ползва опита на

транспортниците от Полтавска област, с които колективът на Държавното автомобилно предприятие в Горна Оряховица е в дружески връзки. Той изтъкна, че новият начин на планиране дава възможност в съвременното да се използват и материалните стимули.

Участниците в съвещанието бяха приветствувани от Валентин С. Фридин, представител на Московския завод за малолитражни автомобили. След това представители на автомобилните предприятия от цялата страна на разказаха за постиженията в движението за комунистически труд, за борбата с формализма, споделиха опит и планове.

Секретарят на Окръжния комитет на БКП Иван Диков приветствува участниците в съвещанието и им пожела плодотворна работа.

Другарят Христо Орловски обръна внимание върху експериментирането на новия начин за планиране и ръководство в автомобилните предприятия и неговата връзка с движението за комунистически труд. Генералният директор на обединението Никифор Стоичков подчерта, че сега в автотранспорта са създадени реални материално-технически предпоставки за разширяване и укрепване на движението за комунистически труд.

Накрая беше отчетено съвещанието на директна скорост, водено в страната. От нашия окръг бяха нагледени:

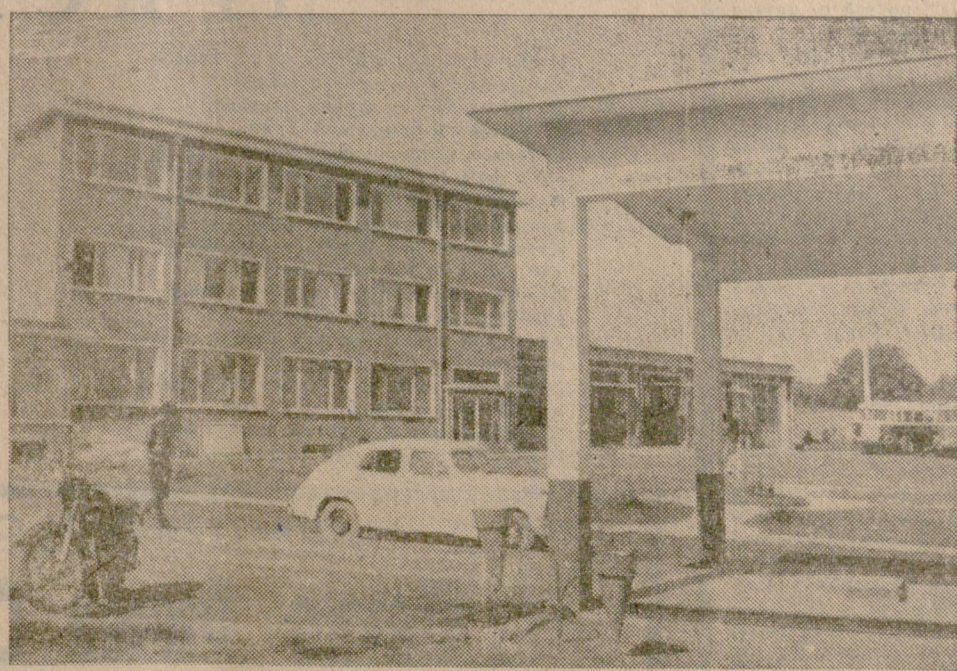
Петър Величков — шофьор на товарен автомобил; Денка Коцева — кондуктор; Стефан Кръзов — директор на Автотранспортното предприятие в гр. Лясковец; Лепската бригада на Елефтер Атанасов от Автотранспортното предприятие в Лясковец; Шофьорската бригада на Петър Богданов — ДАП — Горна Оряховица.

Подвижна съветска автоизложба в Горна Оряховица

Вчера на гара Горна Оряховица гостува част от подвижната изложба на съветски автомобили „Европа-65“.

Леките коли „Москвич-408“, „Волга-комби“ и на микроните МАЗ-451, ЗИЛ-130, ЗИЛ-555, показваха постиженията на съветските автоконструктори.

Здр. ОТЧЕВ

Новата автобаза в гр. Велико Търново.

„Летящ кран“

МОСКВА, 11 октомври (ТАСС) — Пуснат е в серийно производство хеликоптер „МИ-10“, който на последната авиационна изложба в Париж привлече вниманието на специалистите от много страни. Лауреатът на ленинската награда Михаил Миляков конструктор на хеликоптери, получил наименованието „Летящ кран“.

Мощността на двата двигателя е 11 000 конски сили. При полет той може да носи 43 тона товар. „МИ-10“ лесно издига автобус, тежък 10,5 тона, но може да издигне и 15 тона. „МИ-10“ може да превозва и хора. В неговия товарен салон свободно се поместят 30 души. А в специалните контейнери — летящи къщи, намиращи се под тялото на хеликоптера, могат да се издигат във въздуха и да се превозят 100—120 пътници.

В НЯКОЛКО РЕДА

ХАНОЙ — Агенция „Освобождение“ (официален орган на националния фронт за освобождение на Южен Виетнам) е публикувал декларация, в която осъжда САЩ за използването на отровни вещества в агресивния войн срещу южновиетнамския народ.

КАЙРО — Постоянният секретариат на Организацията за солидарност на народите от Азия, Африка и Латин Америка е призовал английското правителство да прекрати незабавно репресиите против народа на окупираната южна част на Арабския полуостров, борещ се за своите законни права. Постоянният секретариат е поискал да бъде отменено извършеното по отношение на Аден.

ТРИ МЕСЕЦА ПРЕДИ КРАЯ НА ГОДИНАТА

С много упоритост и амбиция започнаха годината животновъдите от крафермата на ТКЗС в град Елена. Завоевали заслужено званieto „Ферма за комунистически труд“ те полагат изключителни грижи за животните. И въпреки оскъдната на фураж на успехите им може да завиди не една ферма от съседните стопанства.

Тия дни те достигнаха голяма победа — три месеца преди края на годината изпълниха плана си за млякото. Досега е надоедено 285 000 литра мляко, като средно на една фуражна крава се пада по 2 200 литра при себестойност 14 стотинки.

До края на годината животновъдите ще надоедят над плана 60 000 литра мляко.

400 000 ЛЕВА ВЪВ ВЛОГОВИЯ ЛИСТ

Работниците от стопанското предприятие „Родопа“ в Елена постигнаха нов успех. Производственият план на предприятието за Четвъртата петлетка е изпълнен. Годишната програма за промишлената продукция е 1 391 000 лева, а вече е произведена за 1 468 000 лева.

В своя влогов лист за компенсация загубите от сушата колективът на ДСП „Родопа“ в Елена записа 400 000 лева. Той ще ги осигури от надплановата продукция, която ще произведе през четвъртото тримесечие.

Кирчо Василев

от Обществена редакция на в. „Борба“ в Елена

Сведения

за изпълнението на стопанските работи в проценти към 10 октомври 1965 година

ТКЗС	Степен на изпълнение	Среден процент
Балван	87	59
Сухиндол	82	66
Д. кория	71	63
Д. Липница	66	87
Асеново	65	57
П. Сеновец	59	81
Килифарево	59	42
Лясковец	58	32
Върбовица	58	74
Г. Студена	55	65
Страхиново	54	65
Карансево	53	68
Джуполия	53	68
Сушица	52	75
Самоводене	52	26
Обединение	50	102
Поликранце	50	59
В. Търново	50	40
Глодарница	49	63
В. Черква	47	50
Павликени	45	93
Михалци	45	75
Драгомирово	45	61
Масларево	45	56
Златарица	44	74
Стражица	40	49
Драганово	40	44
Кесарево	40	19
Дъсково	39	83
Оряховица	38	117
Аленово	38	79
Камен	35	67
Д. Оряховица	35	67
Морави	35	50
Константино	34	80
Белово	32	109
Овча могила	31	73
П. Търмеш	31	71
Ресен	22	71
Елена	16	27
Вуйнови	6	40
Средно за окръга:	49	68

Празници в Свищов

„На гроздобер в Свищов“ Така свищовци нарекоха празниците, с които всяка есен те откриват есенния културен сезон в града. Това е едно хубаво начало и похвална инициатива на Градския комитет на Партията, Градския комитет на Отечествения фронт и Градския народен съвет, които в събота вечерта събра няколко хиляди граждани на „Червеня площад“.

Часът е 18.30. В декорираният като лозе площад навлезе гроздоберно шествие с кервен от биволски кожи, които влачеа тежки постови, пълни с кехлибарено грозде. Внущелна група самодейци от кварталите и ДЗС „Совата“ представиха стари народни обичаи по гроздобер. Изпълнена бе и богата литературно-музикална програма. След това в голямата аудитория на Висшия финансово-стопански институт се състоя среща с писатели, композитори, артисти и музиканти родени, живели или работили в Свищов.

В неделя, тържеството което ще продължи цяла седмица се пренесе в най-голямото лозарско стопанство в района — ДЗС „Совата“. Вечерта тук се състоя рецитал на артиста Кирил Попов.

С голям интерес се очаква концертът на артисти от Русенската народна опера, който ще бъде в петък.

Дунавските празници „На гроздобер в Свищов“ предизвикват жив интерес сред трудещите си и учащите от града и селата Царевоц, Вардим и Ореш.

Ангел Стоянов

Дневни Вести

В събота вечерта в Дома на Народната армия във Велико Търново, армейски самодейци от гр. Бургас представиха комедията „Поселената болярка“.

В неделя в летния театър — В. Търново се състоя концерт на гостуващата за първи път в града ни естрада от Бразилия. В програмата бяха застъпени естрадни песни и музика, песни на народите от Латино-Американските страни.

Снощи бе тържествено откривана новата учебна година към Профсъюзния дом на културата във Велико Търново. В различните форми на обучение са обхванати над 1400 души, от които само към народните университети по култура, техника, правни знания и търговия повече от 500 души.

ИНИЦИАТОРИТЕ НА ПОЧИНА

„Починът...“ „Нашият почин...“ Тези думи многократно се споменаваха в обширния отчетен доклад. Те бяха в устата на почти всички изказващи се. При запазено чувство за мярка, разбира се, без да се издаде във вредно хвалебствие и самоуспокоение.

Наред с почина: „В нашия дом, улица, квартал да няма изоставащи ученици, да няма граждани, младежи и ученици с некултурни и противообществени прояви“ комунистите от квартал „Васил Коларов“ във Велико Търново на своето годишно отчетно-изборно събрание на 7 октомври отчетоха и идеологическата работа, и въпросите от благоустройствен характер с редицата трудови инициативи, и организационното състояние, и работата на масовите организации и др. Почти всички тези въпроси имаше какво хубаво да се отбележи. Или, както се изрази в изказването си комунистът Спасов, ежесекундно се чувства подобрение на работата на партийната организация, расте нейното влияние и авторитет. Не бяха замаяни и съществували все още тук и там недостатъци, нито пък допуснали слабости, незадоволителна дисциплина и слабо участие в просветните звена.

Но гордостта на квартала е починът. В изнесения от секретаря Григор Генов отчетен доклад се подчерта, че починът е

издигнал авторитета на организацията. От датата на неговото поемане — 17 февруари 1964 година до годишното събрание броят и партийната организация са извършили голяма организаторска и възпитателна работа. Издирени са били всички ученици на територията на квартала, извършвала се е проверка и се е оказвала помощ на място. Състояли са се редица съвещания с учители, родители, хазия и ученици. На всички учащи се със слаб успех и лошо поведение, които са били взети на постоянен отчет, се е помогнало да подобрят успеха си, да коригират поведението си. В резултат на това слабят успех на учениците от началния курс на основните училища, живущи на територията на квартала, е бил почти ликвидиран. Оказана е била също така помощ на много средношколци да подобрят успеха и поведението си, на много младежи да постъпят на работа или в подходящи учебни заведения, на много семейства да подобрят отношенията си, на много съседни да ликвидират дразните помежду си.

За по-добро обхващане на работата към изградените по отечественофронтовски организации социално-бюро комисиони са включени редица учители-пенсионери и други членове на партийната организация, като Ив. Генова, П. Попова, М. Димитрова, М. Душкова и др.

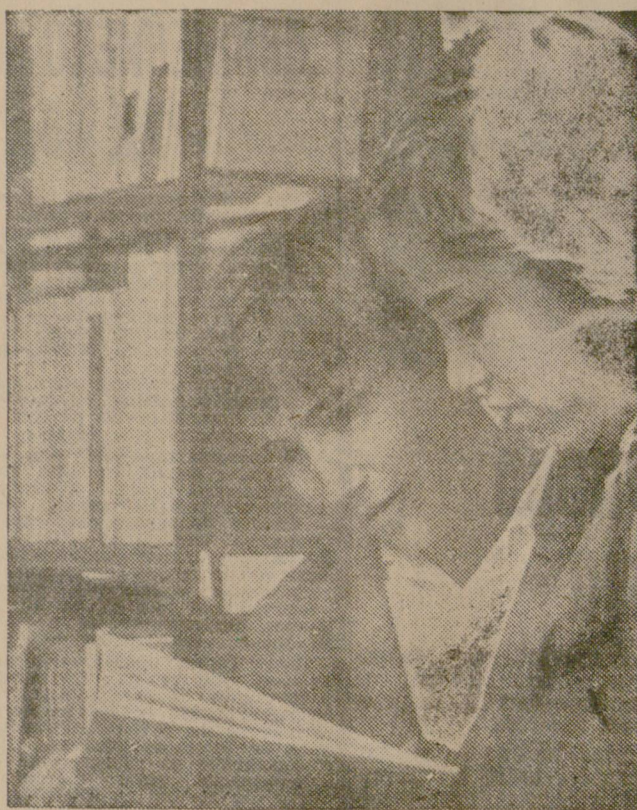
които владят много сили за безвъзмездно подпомагане на слаби ученици. Партийното бюро отблизко следи работата на отделните комисиони, поддържа постоянна връзка с тях, оказва им практическа и методическа помощ.

Много и много е извършено по почина. Все във връзка с него е организиран летен отдих на децата от квартала, осъществяване мероприятия за обмяна на опит и др. Окръжача е и оценката на присъствували на събранията представители на Градския комитет на Партията до И. Йорданов, че починът надхвърля границите не само на града, но и на окръга, намери разпространение и в други окръзи. Това не може да не радва всички комунисти, всички кварталци. Но от друга страна съвсем не е маловажна и тревогата, почувствувана в някои от изказванията, че „резултатите идват твърде бавно...“ (П. Величкова), че с малките ученици работата върви някак по-леко и успешно, но с големите се

срещат и по-големи затруднения. Другарката П. Попова от друга страна наблегна на един факт, който сам по себе си е твърде красноречив — големият брой ученици, които настоятелно търсят учители за частни уроци. Тя посочи и случая с повтарящо дете в района на 48-ма отечественофронтовска организация, който също е в разрез с почина. Този въпрос е доразвит и от др. Рачева. „Без съмнение по почина имаме добри резултати...“ каза тя, — но кварталът ни като инициатор в това отношение трябва да бъде първенец. Ние трябва да напомним така, че да не допуснем нито един изоставащ или с лошо поведение ученик“.

Загрижеността, с която се отнесоха комунистите от квартал „Васил Коларов“ — Велико Търново, към въпроса за възпитанието на подрастващите, а и изобщо към идеологическата работа и цялостната своя дейност, направените препоръки за повишаване бдителността и борбата срещу разпространителите на слухове и прегрешения са гаранция, че организацията има сили да постигне още по-големи успехи.

Н. РУСЕВ

Читалищната библиотека! Та кой ли за пръв път не е прекарвал с трепет и вълнение нейния праг? Чие детско сърце, опознано тайнствено на четмото, ершиливо подредените по лавиците книги не са отнасяли в ония далечни, непознати светове.

Прекречаваш прага на този културен храм и знаеш, че тук ще те посрещнат любезно, ще ти предложат вежливо голям брой интересни заглавия и ти непременно ще си избереш от тях...

Един от многобройните читалищни труженици, които с усърдие и ежовство се стремят да добlijат хубавата книга до многобройните читатели, е и библиотекарят при читалището в Свищов — Страхил Цонев. Затова и в библиотеката винаги има читатели.

Снимка: Ивайло Спасов

Матей ШОПКИН

ПРИСЪДА

И пак се питам: „Тряба ли да бъде — във всичките си думи откровени? Да изковавам сам една присъда, която ще се ражда всеки ден, която ще разкрива с верни чувства защо съм тъжен, плах или засмян. И няма ли да стане страшно пуста душата ми, положена на длан!“
Появя хлад. Аз бавно се загръщам със здрач от ветровити тишина. И в тоя миг внезапно ви м ме връща далече в Дунавската равнина. Аз ставам пак момчето с прости дрехи, момчето със пшенична коса. Загръщам пак под лъстовичи стрехи, осъщам пак по веждите с роса. И с бесен кон препускам през нивята, и падам... Завъртява се светът.

ПОЛИТИЧЕСКИ СИЛУЕТИ

Петко Рачев Славейков

„Днешното поколение, както и бъдещите, винаги ще го спомянат с признателно чувство, защото без предшествуващата дейност на такива дейци като дядо Славейков не бихме имали възможност да вървим напред“ (Д. ВЛАГОВЕВ)

ПРЕЗ февруари 1879 г. в старопролетния град Велико Търново стана едно събитие, което изигра значителна роля в съдбата на новата българска държава. Тук, в столицата на Втората българска държава, беше свикано учредителното събрание, за да се занимае с въпросите на държавното устройство.

Цяла седмица пристигаха депутати, за да вземат участие в събранието. И ето, на 10 февруари 1879 година в горния етаж на градския коннак императорският комисар княз Дондуков-Корсаков тържествено откри Учредителното събрание.

Но после работата се запъна и повече от два месеца

Документите и уроците по история

ОКРЪЖНИЯТ ДЪРЖАВЕН АРХИВ

е солидна база за съхраняване документалното богатство на окръга. Разнообразието на документите и пълнотата на архивните фондове привличат все по-широк кръг научни и обществени дейци, учители и ученици. Те намират тук материали по най-различни политически, стопански и културни въпроси от нашата средновековна, нова и най-нова история. Чрез тях те по-пълно въздействуват върху умовете и сърцата на учениците.

Непосредствената работа с документите има огромно възпитателно и научно-познавателно значение, тъй като те потапят слушателите в атмосферата на самите събития. По-широкото и активното използване на оригинални документи при преподаването по история прави изучаването на тази дисциплина ясно и образно, помага да се преодолее шаблонът и формализмът повишава интереса на учащите се към урока.

Добрият учител-историк не преразказва урока по учебника, а всеки час внася нещо ново и свежо в разказа, напъва го с факти и подробности от местно значение, които може да черпи от документите. Но използването на документите трябва да се предхожда от задълбочено проучване и претенция, съобразно възрастта на учениците, нивото на техните познавателни възможности и от образователно-възпитателните цели на урока. Така например при учениците от V до VIII клас могат да се използват документи с повествователен характер — хроники, летописи,

спомени, като се избягва четенето и демонстрирането на дълги документи. В средните училища преподавателят може да премине към по-сложни по съдържание и форма документи, като при това възлага задачи по подбора и анализа на документите на самите ученици.

Преди да се даде документът на учениците, е необходимо преподавателят да извърши известна научна обработка. Това означава да бъде изяснен произходът на документа, неговата достоверност. Тогава ученикът върно ще види и правилно ще разбере третиратото в документа събитие.

Формите за използване на документалните материали са най-различни. Това може да стане във вид на фотокопия, реприси, реприс-извлечения чрез проекционни апарати и т. н. Включването в урока на документален елемент изисква умение още при подготовката за урока. Например при урока за огромното значение и влиянието на Панаевата история върху хода на историческото развитие и национално самосъзнаване на българите с най-голяма убедителност биха прозвучали думите на преподавателя, ако той покаже един от малкото запазени до днес реприси от „История славяно-българска“, който се съхранява в Окръжния държавен архив. При преподаването на урока за национално-освободителните борби на българския народ, на учениците ще направи силно впечатление показването на оригинално писмо на Васил Левски, спомените на Во-

тевия четник Йордан Кършовски за преминаването на Дунава и героичния път на Ботевата чета, също съхранявани в архива и т. н.

Много учители-историчи, като Стоянка Георгиева от Икономическия техникум, Живка Илиева от Първа гимназия, някои историци от Втората гимназия и др. системно се обръщат за съдействие към Окръжния държавен архив. Редица ученици вече и сами се явяват в архива да проучат документи и да се запознават с тях.

Големи възможности за използването на документи разкриват кръжоците. Под ръководството на учителя може да се възложат на учениците-кръжковници изготвянето на доклади, съобщения, табла, къртове и др. по определени теми въз основа на документален материал. Похвална в това отношение е инициативата на Среднополитехническото училище в гр. Полски Тръмбеш, което при уреждането на училищна музейна сбирка и кабинет по история използва във вид на фотокопия десетки документи, съхранявани в Окръжния държавен архив.

Във връзка с подготовката си за урока преподавателите биха могли предварително да изпратят тематични заявки в архива, за да им бъде дадена справка за наличните документи. Така учителът ще спести време и труд по издирването на документите и ще може за кратко време да направи реприси или извлечения от тях.

Тодор ЕВТИМОВ

сътрудник при Окръжния държавен архив

В НОВОТО МЕДИКО-ПЕДАГОГИЧЕСКО УЧИЛИЩЕ

През настъпващата учебна година в окръга в село Габровци — започна да функционира първото и единствено в страната медико-педагогическо училище за бавно развиващи се деца с противобществени прояви (олигофрено-психопати). Новото медико-педагогическо училище има достъпно учебни стаи, хигиенични спални помещения, трапезария, баня, учебно-възпитателно поле. Разбира се, не са решени още всички сложни проблеми. Важното е, че местното пълномощничество и съответните просветни и здравни окръжни отдели оказват пълно съдействие на училището, грижат се за неговото укрепване. От Окръжния психоневрологичен диспансер — гр. Велико Търново е осигурено системно медико-педагогично наблюдение на учениците, както и съвременно медикаментозно лечение и трудолепия. Запланувано е да се изнесат цикъл лекции от окръжния детски психиатър пред учителите и

възпитателите по основните проблеми на олигофрено и психопатологично.

Много важно е за в бъдеще към новото училище да бъдат насочвани подходящи деца и юноши. Те преди всичко трябва да бъдат действително бавно развиващи се с вродено или ранно придобито умствено недоразвитие, което се дължи на травматични, инфекциозни и токсични причини, увреждащи „бремента“ или „детето“ и. Тук най-често се правят грешки с педагогически изостаналите деца, при които нямаме органично увреждане на централната им нервна система, а само занемареност поради социални причини (лоша семейна среда, лошо възпитание). Понякога борбата с второгородността сред учениците се разбира неправилно от някои учители. Достатъчно е някой ученик да повтори някой клас и веднага прибягва да се обявя за „олигофрен“, което е крайно погрешно. Ако такова нормално педагогически изостанало дете попадне в помощно училище за бавно развиващи се, то още повече изостава психически и може да се осакати за цял живот.

Второ важно условие, на което трябва да отговарят постъпващите в новото медико-педагогическо училище, е те да са консумирали известни противобществени прояви, достигнали до степен на болестно формиране на характера им. Олигофрено-психопатите най-често проявяват болестно влечение към скитничество, бягство от училище, склонност към кражби, пожари, избухливост и прочие.

Обученето, възпитанието и превъзпитанието са най-важните мероприятия за коригирането на олигофрените и психопатите прояви на болните деца. Трудолепната и основен лечебен метод, но тя трябва да бъде строго индивидуализирана. При благоприятни условия олигофрено-психопатите могат значително да компенсират и да постигнат максимално развитие на своите интелектуални, морални и трудови качества.

Д-р Драгомир ПЕТКОВ

зав. детско-юношески кабинет при Окръжния психоневрологичен диспансер — Велико Търново.

НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕМИ

БАЩАТА КАТО ВЪЗПИТАТЕЛ

Равноправното положение на жената внесе корекции и в бита на семейството. В много семейства бе ликвидирано механичното разделение на труда между родителите. Не са рядкост мъжете, които поемат голяма част от домашната работа, увеличат в трудовия живот и децата като казват: „Мама трябва да се пази“. Много са и бащите с огромна роля в живота на семейството като възпитатели. Но все още има бащи, на които трябва да се напомни за необходимостта по-дълбоко да се замислят за своята отговорност пред семейството, за своя дълг пред децата, за необходимостта да скъсат с остарели схващания за мястото и ролята на мъжа у дома.

Силата на семейството е в умелото на мъжа и жената да си помагат, а не да се противопоставят. Майката трябва да издига и да утвърждава авторитета на бащата и обратно. Всяка сянка върху личността на единия може да се превърне в буреносен облак на семейното щастие, чийто мъгливи поразяват най-жестоко децата.

Има родители, които, по своя пътища или семейни традиции, определят правилно своите взаимоотношения, воюват като добри другари за семейното щастие, с такт и умение ръководят развитието на децата си. Но те са малко. Приличат на майстори от рода на Колю Фичето, на народни певци и музиканти, които омайват със своето изкуство. За обикновените хора обаче са необходими знания, школа. Самите родители чувствуват тази нужда все по-остро. Обикновено майки, а напоследък все по-често и бащи, се обръщат за съвет. Отраснали вече децата гневно протестират срещу родителски деспотизъм. Между родителите често пробива остриета на противоречивия мнения. „Смятам, че моят мъж се отнася твърде лекомислено към семейните задължения, като нарича възпитанието „женска работа“ — оплаква се една майка. „За децата моят другар никога не намира време. Чете разнообразна литература във връзка със специалността си, за футбол, шахмата, за лека атлетика, но никога не чете книги за детето, за неговото възпитание. Проверката на уроци, родителско-учителските срещи — всичко според него е за майката“ — разказва друга.

Един от съвременниците на Алберт Айнщайн разказва в каква обстановка се е запознал с младия, но вече велик учен: „От едната до другата стена беше опънато въже, на което се сушиха пеленки... Самият автор на велики открития работеше на своята писмена маса и от време на време заплюваше близкостоящата люлка. На предложението да се поразходим и да обменим мисли Айнщайн отговори: „Не мога да лодя, трябва да наглеждам малкия“.

И около нас има такива бащи. Такъв е конструкторът Л. Винаги първенец в работата си, той намира време и за възпитанието

на трите си момчета. Непрекъснато търси пътя към техния ум и сърце. Те вжидат в него по-голям другар. Доверят му своите мечти и тайни. Безгранично вярват в неговата сила, подражават му във всичко. Авторитетът си той е изградил като помощник на майката от най-ранната детска възраст, като съучастник в интересни творчески игри в предучилищния период, като добър съветник през училищната им възраст.

При спорове във връзка с изграждане на бащински авторитет се оформяват обикновено две гледища. Един смята, че бащата трябва да бъде диктатор, своето рода плащало за децата. Този „авторитет“ се създава чрез заплахи, грубост, физически наказания. За неговата стойност можем да съдим по изказвания на младежи, които правят опит да анализират поведението на бащите си. „Днес получих четворка по руски език и доста си полпах, защото такто ми беше казал, че ако получа по-малка бележка от шестица, ще се разправя с мен по „друг начин“. Когато му показвах бележника, той ме би. През съзми му казах, че „насила хубост не става“, но той се разяри още повече и започна отново да ме бие. В този момент такто ми изглеждаше като див звер“ — разказва ученичката И. Г. „Братчето ми Огнян е на седем години. Той е палав, непослушен, лесно се гневи, прави непоносими гримаси. Майка ми е много нервна жена и постоянно крещя по него. Баща ми прилага само най-лесния метод на възпитание — боя. С всеки изминал ден детето става по-палаво, по-лошо, по-нервно. И все повече удари се сплит по него. Какво трябва да се направи за неговото възпитание, та да стане човек?“ — моли за съвет Г. Н.

Наказателните мерки, свързани със страх, опустошават едни от най-благородните чувства у човека — чувството за чест и собствено достоинство. Системното използване на груби наказания не минава безнаказано и за самите родители, защото уважението, любовта и доверието на детето към тях се ставят в лошите спомени за такова детство.

Привържениците на второто становище за изграждане на бащински авторитет апелират бащата да заслужи уважение и любов у своите деца със собственото си поведение и личен пример.

О. Чкалова — жената на прославения летец — пише: „Той беше необикновено нежен и грижлив баща, но когато ставаше нужно, можеше да бъде и възпитател, и строг. Главното бе не в това, че не прощаваше лошите постъпки, а в това, че се стараше да ги предотврати, внимателно следеше откъде може да възникне опасност“.

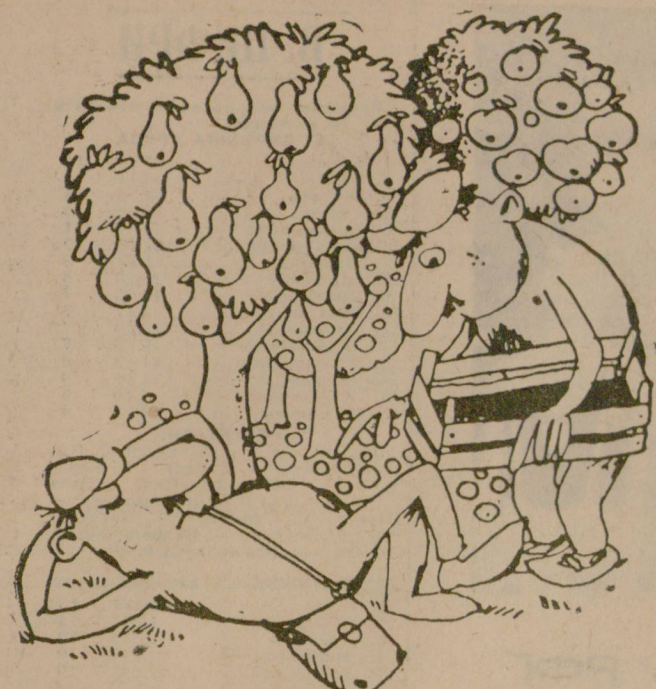
Децата не могат самостоятелно да направляват своето поведение, защото имат ограничен опит, лесно се поддават на чувствата, липсват им установени навици и волеви задръжки, подражават. Това налага майката и бащата мъдро и търпеливо да ги учат как да постъпват, наведе да ги откъдояват от нежелателни прояви.

Александра ДЕЯНОВА

Приносът на строителите

МЕКО СЪРЦЕ

ФЕЙЛЕТО

— Другарю бригадир, има да дообираме зеленчуци, плодове, а ти не казвай нищо и лежиш под крушата. . .
— Оставте ме на мира, когато мисля с какво да компенсираме загубите от сушата!

РАЗСЪМВА се. На изток небето бавно порозовява, а след няколко минути блесна и огненото чело на слънцето. Бързам за работа. Пътят ми минава през една от височините край моето родно село Делянови. Бързам и от време на време обръщам радостен поглед назад. Едно едва сдържано възгласение намира в гърдите ми. Моето родно село! Изкачил височината, преди да тръгна по равния път, който води през разораното плодородно поле, аз спирам и наново обръщам поглед назад. Това не е старото Делянови с малките, схлупени къщици до височините като джуджета сред великани. Пред мене е едно ново село с грейналите светли домове на кооператорите, с просторните и обществени сгради и устремението към слънцето скел на новия строеж. Колко много дадох и дават строителите за това така дълго мечтано израстване. Бяха години, когато рухнаха старите домове и на тяхното място като гъби след дъжд се появяваха нови. Хората заживяха по новому.

Нашите строители вземаха активно участие в ремонта на Държавни захарни заводи — Горна Оряховица и в изграждането на Металургичния комбинат „Кремиковци“. Миналата година те бяха и на курортния комплекс „Слънчев бряг“, където градиха много от жилищните сгради съвместно със своите колеги от цялата страна. Безбройни са строителните обекти и безбройни ще са те и за в бъдеще, затова старите майстори като седемдесет годишния Иван Тодоров, 60-годишния Киро Панайотов и Димитър Стойчев учат по-младите за достойна своя смяна.

Пристигам на работното място. Започа един нов ден, изпълнен с нови трудови. Почти не забелязах в упорит труд как е дошла вечерта. И аз тръгвам обратно за селото. По улиците шуми многолюден поток от хора, които се връщат от работа. Слизат от скелите и строителите, дали и днес своя така голям принос за обществото. Слънцето бавно се стопява в залеза, за да отстъпи място на нощта, в която всички ще починат и наберат сили за утрешния ден.

Иван ИВАНОВ

Събрала в своето сърце много обич и любов към труда, работничката от бригадата на Желю Ангелов в керамичното предприятие „Мизия“ — Горна Оряховица Костадина Дончева знае с радост работното си място всеки ден. Нейното усърдие не остава незабелязано. През трите години като работничка в това предприятие тя неоднократно е излъчвана за ударничка.

Строителите в селото са малко на брой — едва е сформирано едно звено, но те се справят с работата си много добре. Изградени са фермите на ТКЗС и част от строителите вземат участие в построяването на Азотно-торовия завод край Стара Загора. През 1952 година те строиха и Корабостроителния завод във Варна. Постепенно техният брой се увеличава и от 1960 г. се организира второ строително звено. Каква радост донесе на деляновци новопостроената обществена фурна! Магазините на селкооп отдавна се намират в нова, просторна сграда, а не както някога в стари, неприветливи и малки помещения. Почти завършена е и една нова, двуетажна постройка, която е отредена за сладкарница и ресторант-градина. На втория етаж ще се помещават една голяма читалня и канцеларията на ТКЗС. От преди няколко години бяха построени механизирани телчарник и свинеферма.

Трудностите при отливането на бетонобетонна конструкция, късно вечер те заспяха със страшната мисъл: „Дали няма да замръзне бетонът от декемврийския студ?“ Но бетонът не замръзнаше и радостта беше двойно по-голяма.

ТРУДОВО ЕЖЕДНЕВИЕ

Най-добре в сервизната работилница на автомобилното предприятие във Велико Търново организира работата си бригадата на Стефан Карабев. Комсомолецът Иван Пенчев Недев, Иван Поргов, Грозю Николов, Милчо Стефанов и младият член на Партията Никола Лефтеров, който е един от най-квалифицираните работници, са начело в трудовата надпревара.

В спомагателната бригада квалифицираният стругар Димитър Цонев Дръбков направи няколко технически усъвършенствувания, които помогнаха за удължаване живота на някои от детайлите на автомобил.

Ив. Рачева

КОГА ЩЕ ДОЙДЕ ВАЛЯКЪТ?

От шест месеца по шосето от Велико Търново за село Белявце не се движат градските автобуси. Това разтревожи хората от селото, а най-вече 500-те работнички, които всеки ден идват в града.

Нейков, взе работата присърце. По-голямата част от калдъръма е готова. Но по него трябва да мине валяк, да се разстели чакъл. Валяк все още няма. Ано времето се влоши, автобусната връзка с града ще бъде прекъсната.

ЛЮБОПИТНА СТАТИСТИКА

(Във връзка с предстоящото преброяване на населението)

ИНТЕРЕСЪТ към предстоящото преброяване е голям, защото то става в момент, когато са извършени големи промени в социалистическото изграждане и индустриализацията на нашата страна, вследствие на което се наложи чувствителна дислокация на населението.

Ако направим сравнение с преброяванията от 1900 година насам, ще видим, че нашият окръг в сегашните си граници, в началото на века е имал население 250 678 души, през 1910 г. — 284 212, през 1920 г. — 298 841, през 1926 г. — 320 362, през 1934 г. — 335 012, през 1946 г. — 352 156 и през последното преброяване 1956 г. — 344 104 души. Вижда се, че до 1946 г. населението на нашия окръг непрекъснато се е увеличавало. Но от 1946 г. до последното преброяване през 1956 година населението на окръга е намалало с 8052 души. Това намаление се дължи на външната миграция в България след 9 септември 1944 г., предизвикана от новите икономически условия. Масови преселвания станаха и продължават да стават към големите промишлени центрове и към новосъздадените селища, като Димитровград, река Девня, рудодобивните райони около Кърджали, Мадан, Рудозем и др. Със своето население от 344 104 души през 1956 година Великотърновски окръг се нарежда на четвърто място след Софийски градски, Пловдивски и Бургаски окръг. Но по данни на „Статистически справочник на НР България“, София, 1963, в 1962 г. населението на нашия окръг е възлизало на 344 341 души т. е. само с 237 души повече от 1956. В момента той е на пето място, тъй като от 1956 до 1962 г. беше надминат от Плевенски окръг.

Със своята територия от 4608,8 кв. км Великотърновски окръг е на седмо място след Бургаски, Софийски, Благоевградски, Пловдивски, Стара Загорски и Толбучински окръг.

Гъстотата на населението през 1900 г. е била 54,4 души на един кв. км. През 1946 г. тя достига 76,4, за да спадне през 1956 г. на 74,7 души на един кв. км. В настоящия момент все пак той е един от гъсто населените окръзи и остава само на Варненски, Врачански, Габровски, Пернишки, Плевенски, Пловдивски, Русенски и София — града.

Важни фактори за увеличаване на населението са раждаемостта, смъртността и оттам естественият прираст. За съжаление по тези фактори Великотърновски окръг е на едно от последните места. По данни за 1962 година раждаемостта в окръга е била 12,3 на 1000 жители от населението. Само Габровски и Видински окръг имат по-малка раждаемост. Смъртността е била 10,9 на 1000 жители. По този показател

ни отстъпва само Ловешки окръг. Естественият прираст е бил 1,4 и тук само Видински окръг е след нас.

По последното преброяване през 1956 г. във Великотърновски окръг е имало 6 града (Велико Търново, Горна Оряховица, Свищов, Лясковец, Павликени и Елена), 153 села, 180 махали и 75 колиби, или всичко 416 населени места, групирани в 123 общини. От 1956 до днес станаха много административни промени, особено тези, извършени през 1959 година, когато бяха премахнати бившите окръзи и околии и се създадоха нови 30 окръга. През 1964 година Полски Тръмбеш беше обявен за град, а селищата Сухиндол и Стражица — за селища от градски тип. Много селища, най-вече махали, бяха заличени от списъка на населените места, други бяха присъединени към села и т. н. Вследствие на тези промени, в навечерието на новото преброяване Великотърновски окръг има: 7 града, 2 селища от градски тип, 151 села, 164 махали и 71 колиби, или всичко 395 населени места, групирани в 46 общини.

Движението на населението на градовете във Великотърновски окръг по данни от преброяванията, станали през 1900, 1910, 1920, 1926, 1934, 1946, 1956 г. и данните за 1962 г. са следните:

Градове

Година

1900 1920 1934 1946 1956 1962

В. Търново 12665 12555 13063 16182 24648 33102

Свищов 13633 11847 12082 13093 18448 21615

Г. Оряховица 6812 7868 8793 10488 18863 23486

Лясковец 7990 7066 6020 5541 6405 7962

Елена 3137 2630 2641 2650 4071 4805

Павликени 1744 3208 4598 6363 9278 11114

П. Тръмбеш 651 1728 2802 3237 4231 —

Данните в горната таблица са наистина много интересни. Окръжният ни град Велико Търново в първите преброявания не показва никакъв растеж. Слаби нараствания показва в следващите две преброявания (1934 и 1946), значително увеличение с 8466 души от 1946 до 1956, за да удвои населението си през 1962 година в сравнение с 1946 година.

Свищов в първите две преброявания показва намаление. В следващите три — незначително увеличение, за да отскочи от 1946 до 1956 г. с увеличение от 5355 души, от 1956 до 1962 с още 3167 души. Прави впечатление, че по преброяванията през 1900 и 1910 г. той е имал повече население от Велико Търново.

Горна Оряховица показва непрекъснат растеж. До 1946 г. този растеж не е особено голям, но от 1946 до 1956 г. градът нараства с 8375 души. Разбира се, почти половината от това нарастване се дължи на присъединяването на с. Калитинец. От 1956 до 1962 г. той нараства с още 4623 души.

арх. Ц. ВОЙНИКОВ

(Следва)

Многодетен баща съм, и така да се каже, съм доволен от себе си и от подрастващото ми поколение. Но, . . . имам и немалки детерове. Жена ми например не признава малката механизация в домакинстването (имам предвид пералнята и други от този род) и тъй като няма положително отношение и към храната от стола, почти винаги си има домашни работи. Това ме кара ша-неща и аз да се включвам на доброволни изходи и дори да командвам от време на време бъдещата си бодр смяна за изпълнението на някои дребни покупки.

— Ти, — посочвам едно от моите хора и командвам — тичай за кисело мляко!

Може ли да не ми изпълни. Тича на отиване и връщане. Но какво ми носи е работата — не кисело, а киснало мляко.

— Ти бягай за хляб! — пак се разпореждам, но на друг.

Бяга и ми носи студен и престуден хляб.

— Ти още ли си тук? — нареждам на трети да върви за домати.

Иде и ми носи само смазани. А на мен ми иде аз да тръгна наред по магазините и да кажа на всички продавачи: „Какво е това, значи? Така ли ще възниктаве младото поколение в обществено-политическия живот?“

Най-после няма с нас не се случват всекидневно варианти от този род? За

вчера например сам видях как в магазин за „Плод-зеленчук“ (няма да обаждам кой) как на едно подбара чухи

ките парче по парче, а на жената след него дадох от купя. Ами в халите, ами другаде. Де да бяха само тези случаи!

Днес в бакалията ме прередила 3 колежки и трима приятели на магазинската. Ама мълча аз. Защо да се обаждам та после да ме гледат накриво и хептен да си влошавам снабдяването!

Мирю МИРЕВ

Когато се говори за насърчаване на личното животновъдство, съвсем не се имат пред вид чак пък такива картини като тази при едропалните блокове до Беляковската чешма във Велико Търново.

Малки обяви

ПРОДАВАМ долен етаж.

Предстои полуопразване. „Бачо Киро“ 9, В. Търново

ПРОДАВАМ лека кола Олимпия, запазена, в движение.

Справка: Лясковец, Левски 59.

Александър Тарапанов

РАЦИОНАЛИЗАТОРЪТ

ДА НАМЕРИШ ръководителя на техническата работилница из фабриката не е лесно.

— Бай Иван ли? — ще отговорят хората от неговия колектив, — беше тук преди малко, но излезе.

— Потърсете го из отделите — ще посъветва някой.

Вратите на неговата малка стаичка — „канцелария“, — както обича да се шегува Иван Жеков, са все затворени. Той е при машините из отделите и цеховете.

Вече пет години Иван Жеков е ръководител на техническата работилница в Бонбонената фабрика при Държавни захарни заводи в Горна Оряховица. Производството тук непрекъснато се разраства и задълженията на техниците стават по-големи. Особено през ремонтния период напрежението при тях става голямо. Но работата не му тежи. Свикнал е на труд от малък.

Бащина милувка не помни. Съвсем малък е бил, когато е умрял баща му. Още невръстен тръгнал занаят да учи. Чорбаджите във фабриката се държаха грубо, дори си позволявали ръка да вдигнат. В много предприятия бил Иван Жеков докато усвои до майсторство шлосерството. Вече от десет години е във фабриката. Отзивчив, честен, справедлив. Такъв го знаят всички, така си е спечелил авторитет.

Недостатъците на машините дразнят бай Иван, той непрекъснато търси начини да ги премахне. Това му качество проличало още когато започнал работа тук. Месачната машина за бисквити не работела добре, поради фабричен дефект. Подобрението, което той предложил, излязло сполучливо. Досега машината работи с него.

— Не съм предполагал това, че предложението ми ще се окаже като рационализация — разказва Жеков.

— Желанието ми беше да се подобри машината.

Този успех слава началото. И от вече 15 неговите рационализаторски предложения са внедрени. Едно от тях е съоръжение за измиване на слънчогледово семе. Сега то излиза по-сухо и изпичането му става по-бързо. Избягването на мокрето на работниците. По негова инициатива са реконструирани шериговичните барабани. Това помага значително да се подобри качеството на олющеното семе.

Много може да се разкаже за комуниста Иван Жеков, който е в редовете на Партията от 1946 година, с Първия републикански набор. Образец е на съзнателен и дисциплиниран работник. Тази година е заместник-секретар на първичната партийна организация и председател на комисията за народен контрол.

Ст. ГРАДИНАРОВА

от Обществена редакция на в. „Борба“ — Горна Оряховица

ГОДИШНИЯТ ПЛАН ИЗПЪЛНЕН

Голяма радост споходи градинарите в Златаришното стопанство, които успяха да изпълнят годишния план три месеца преди края на годината. Сега, в тези есенни дни, братане на хубавите зеленчуци не спира нито за ден.

Най-добре работиха кооператорите от звеното на Стефан Соколов. Не е чудно тогава, че вместо запланиваните 25 000 лева само те са внесли в касата на стопанството 29 500 лева. Това звено изпълни плана за домати и пипер. Голям дял за успехите на градинарите се пада на поливачите, които неуморно, денем и нощем, поливаха, без да жаят труд.

М. Димитрова

интересите на народа, по-късно с развитието на капитализма в България от това единство не остана и помем. Няколко от либералите като Стефан Стамболов, В. Радославов и др. застанаха начело на най-реакционните правителства, които жестоко погнаха конституционните свободи и подхвърлиха народа на свиреп терор.

Най-сетне на 16 април 1879 година депутатите приеха Търновската конституция и Учредителното събрание беше закрито. За оня период Търновската конституция е една от най-демократичните буржоазни конституции.

Тя отразяваше интересите на средната и дребна буржоазия за онова време, пък и по-късно беше политическо знаме в борбата на дребната буржоазия срещу опитите на княза и едрата буржоазия да изпръзват конституцията от нейната демократична същност.

Дядо Славейков писа на един от своите синове: „Ний тука напоследък разбихме и поразихме стваршено умер-

ните в камарата и дадохме една от най-либералните конституции на родината си.“

Нанстина, Петко Рачев Славейков не можа да се издигне до едно научно разбиране на естествено развитие у нас, т. е. той остана чужд на марксизма. Неразвитите обществени отношения в изостанала султанска Турция и в току-що освободена България попречи и на такъв умен и честен демократ като дядо Славейков да се запознае с учението на Маркс и Енгелс.

Но неговите дълбоки демократически убеждения рязко го разграничиха от доверчашките му политически съидейници, които отстъпиха от демократическите си позиции и се превърнаха в оръдие на княза и търговско-промишлената буржоазия.

В периода на тираниния режим на Стефан Стамболов през 1887-1894 година семейството на дядо Славейков е подхвърлено на преследване и репресии. Макар и да беше тежко болен, Петко Славейков рязко осъди безогледния терор на Стамболов, който

обвърза България с Австро-Унгария, жестоко тероризираше русофилите и искаше да унищожи руското влияние у нас.

В своя политически дневник дядо Славейков писа: „От Стамболова и еднотелесниците му аз отдавна вече бях се оттеглял, като не одобрявах и осъждах вече направлението: което те бяха взели. . . Стамболов е египет-шарлатан. . . човек развратен душевно и към своите еднородци. . . По-скоро Дунав може да потече назад или в Бяло море, отколкото България да се отдели от Русия и да се подчини на Австрия.“

В заседанията на Учредителното събрание и в цялата си по-сетнешна обществена и държавна дейност Петко Рачев Славейков твърдо отстояваше демократическите си принципи и през 1895 година тихо почина с дълбоко убеждение, че е служил честно на своя народ и е дал всичко, каквото може да даде един безкористен и скромн патриот.

В. САРИЕВ

АВТОМОБИЛНА ШКОЛА ПРИ АВТО-МОТО КЛУБ —

Велико Търново

ТЪРСИ

инструктори по практика за професионални шофьори, инструктори за любители-шофьори и мотоциклетисти.

Школата открива курс за инструктори по практика. Желаетелите да се явят незабавно.

ТРУДОВО-КООПЕРАТИВНО ЗЕМЕДЕЛСКО

СТОПАНСТВО „ОКТОМВРИЙСКА ПОБЕДА“

— с. Поликраище

ПРОДАВА

за разплод млади пуйки на 4-5-месечна възраст от породите: „Бяла московска“ и „Широкогърда бронзова“

5—3

В ПРАЗНИЧНАТА привечер улиците на старинния град се огласиха от стегнатия марш на внушителните спортни колонии. Фанфарни звуци и физкультурни песни възвестиха началото на тържествената манифестация по случай откриването на Третата републиканска спартакиада.

Стотици млади спортисти от учебните заведения в града, от работническите и учреденските колективи, от представителните отбори на дружество „Етър“ се отправиха от спортния комплекс „Юнак“ към централния площад „Девети септември“. Лекият есенен ветрец изгъваше пестроцветните знамена, за да разкрие контурите на голям плакат: „Трета републиканска спартакиада — 1965—1969 година“.

Пред „Паметника на свободата“ участниците в манифестацията с еднотипно мълчание отдадоха почит към паметта на падналите за народна свобода герои. Тук бе положен венец от свежи цветя...

Отново към спортния комплекс. Тук вече трибуните бяха изпълнени до краен предел от стотици великотърновци дошли да поздравят своите деца, спортната младост на древния град, която отново заставаше на масов старт в една крупна спортна проява!

Строените спортисти и спортистки бяха поздравени от председателя на дружество „Етър“ Петър Йонков. След това Христо Недялков, секретар на Градския комитет на Комсомола и член на Организационния комитет по провеждане на Третата републиканска спартакиада, приветства младите спортисти от името на общественоста в града. Той изтъкна, че Спартакиадата, чието начало се поставя тази вечер, е най-масовата проява на родното физкультурно движение, посветена на 25-годишнината на социалистическата революция...

В неделната вечер празнувах и възпитаниците на Спортната школа. Откриването на Прегледа на спортната младост — един въз-

БЕЯТ СЕ ЗНАМЕНАТА НА ТРЕТАТА РЕПУБЛИКАНСКА СПАРТАКИАДА

нуващ епизод от първия етап на Спартакиадата, съвпадна и със започването на новата учебна година в школата. В нейните отделивания по лека атлетика, художествена и спортна гимнастика, вдигане на тежести, борба, волейбол, баскетбол и тенис на маса се подготвят на 500 юноши и девойки.

Много от тях с упоритост и спортно трудолюбие достигнаха до високо спортно майсторство. Техните имена сега съобщава директорът на школата Димитър Бочев. На малките гимнастички Ася Кършева, Грета Ганчева, Живка Велева, Красимира Панайотова, Албена Газуркова, Ангелия Генчева — двукратни републикански шампиони по художествена гимнастика III разред. Отправена е гореща благодарност към тяхната преподавателка и треньорка Ангелия Иванова, към преподавателите по вдигане на тежести Ал. Бачийски, по спортна гимнастика Б. Чакъров и Гинка Балъкова, по

борба — Георги Станев...

„Отлични в труда и спорта“! Колко бяха тях, които се подписават под този прекрасен лозунг? Лекоатлетите Ст. Куцарова, Д. Василева, К. Манева, баскетболистите В. Андреева, Сн. Трифонова... Сто и три имена съдържа списъка на спортистите, които получават награди и за отличия си успех в училище.

Да бъде новата учебна година още по-спорна, по-плодотворна, да се представи школата блестящо в Прегледа на спортната младост от Третата републиканска спартакиада — такава задача си поставят сега и школници, и преподавателите.

До късно вечерта по спортните терени не стихна оживлението. Гимнастическа продукция, състезания по баскетбол, волейбол, хандбал, борба. Третата републиканска спартакиада започна!

Текст и снимка:

А. ГЕОРГИЕВ

НАШИТЕ ОТБОРИ В „Б“ РФГ „ЕТЪР“ — „ДОБРУДЖА“ 1:1

Нищо ново в отбора на „Етър“ не видяхме в съботната му среща с „Добруджа“ (Толбухин). Навярно отчитайки, че играе с един от сериозните съперници за първото място, треньорът бе гласувал доверие на стари, изпитани бойци като Харалампиев и Т. Маринов. Този път обаче, рутината не помогна. Особено през вторите 45 минути, етърци бяха надиграни убедително. Защото избухна контрола в центъра на терена (за пръв път видяхме К. Крумов Мб),

а нападението не излезе от стандарта и шабона — без изключение атакуните се насочаха в центъра, където пакетираната защита на гостите бе непобедима. Не искам да отнемем новата гроба, бихме казали фатална грешка на десния защитник М. Маринов — в 3-та минута, когато Трайков (9 д) изпълни остро члов удар, Маринов вместо да избие топката с глава се наведе и изненадани Ванчев трябваше да я вадят от мрежата...

Разбира се, и етърци имаха възможности. В 37-мата минута с великолепен удар „Ала Пинола“ Илиев изрече, а малко след това на два пъти разтърси гредите. Само на този състезател бихме поставили добра оценка в нападението...

Дали е много смело да се гласува по голямо доверие към младите в „Етър“?

В неделя сутринта на спортния комплекс „Юнак“ във Велико Търново завърши петдневният турнир за първенство на „А“ републиканска северна група по хандбал (женски). В този напрегнат турнир, в който мериха сили пет състава, нашият окръг бе представен от „Академик“ (Свищов) и „Етър“.

След резултатите в последните два дни („Волов“ — „Леонов“ 14:0, „Академик“ — „Локомотив“ 14:8, „Волов“ — „Етър“ 12:3 и „Етър“ — „Локомотив“ 9:7), в крайното класиране свищовци заеха второ, а етърци третото място.

От отбора — победител — „Волов“ (Коларовград), бяха излъчени и най-добрата състезателка на турнира — Виолина Величкова (№ 7), и най-добрата вратарка Н. Велева, допуснала само 5 гола.

Временно класиране на отборите към 10 октомври

„А“ ОКРЪЖНА ГРУПА

1. Караисен	25: 9	15
2. ВФСИ	30:11	14
3. Моравя	22: 8	14
4. Ресен	26:17	13
5. Самоводене	14: 8	11
6. Бяла черква	21:18	10
7. Леденик	12:13	9
8. Стражица	16:20	8
9. Драганово	12:13	7
10. Овча могила	7:11	7
11. Златарица	10:19	7
12. Страхилово	5:19	7
13. Първомайци	11:18	6
14. Патреш	11:19	6
15. Драгомирово	16:20	6
16. П. Сеновец	18:25	4

РЕЗУЛТАТИ:
Страхилово — П. Сеновец 0:3;
Първомайци — Моравя 1:1; Караисен — ВФСИ 2:1; Овча могила — Самоводене 0:0; Драгомирово — Ресен 0:1; Стражица — Златарица 1:0; Леденик — Патреш 2:0; Б. черква — Драганово 1:0.

„Б“ ОКРЪЖНА — западна група

1. Орел	26:10	13
2. Г. Студена	15:17	11
3. Аленово	22:15	10
4. Михалци	13:10	10
5. Бутото	12:12	10
6. Воловец	25:24	9
7. Г. Липница	15:25	9
8. Козловец	12:19	9
9. Вардим	21:15	8
10. Дъскот	19:19	8
11. Б. Сливово	16:18	8
12. Александрово	16:20	8
13. Димча	18:17	7
14. Мясарево	8:21	4

РЕЗУЛТАТИ:
Бутото — Александрово 3:0;
Димча — Михалци 4:1; Козловец — Воловец 2:1; Г. Студена — Дъскот 3:0; Мясарево — Орел 1:4;
Б. Сливово — Вардим 4:2; Г. Липница — Аленово 3:1;

„Б“ ОКРЪЖНА — източна група

1. Кесарево	24:12	11
2. Джулунци	28:10	13
3. Сашево	26:13	13
4. Беляковец	24:10	12
5. Металургия	24:14	12
6. Писарево	13:14	11
7. Козарево	20:17	8
8. Асеново	19:19	8
9. Върбица	11:16	8
10. Николаево	18:24	8
11. Лясковец	16:21	6
12. Полкранче	13:28	6
13. Елена	8:28	4
14. Камен	8:29	1

РЕЗУЛТАТИ:
Сашево — Асеново 3:0; Беляковец — Кесарево 1:2; Козарево — Писарево 1:2; Николаево — Лясковец 3:0; Върбица — Полкранче 1:0; Елена — Металургия 0:6; Камен — Джулунци 4:2; (прекратена).

ЗОНА „ЯНТРА“
Резултати от срещите състояли се в събота и неделя:
ДМЗ — „Локомотив“ (Сев.) 5:1;
Ботев — „Г. Геве“ 1:1; „Вечер“ — „Академик“ 0:1; ДЗЗ — „Локомотив“ (Др.) 0:1; „Владислав“ — ЖП дело 3:0; „Ранковски“ — „Червено знаме“ 1:0; „А. Кичев“ — „Левски“ 5:1.

из бележника на журналиста

ЗА ПРАВОПИСА И ЗА ПРАВИЛНОТО ПИСАНЕ

Повод за написването на тези редове ми дадоха афишите, разпелени из Велико Търново по повод неделния мач. Умишлено споменавам само мач, без да поясня по какъв вид спорт. Това не е случайно. От текста на стотиците афиши, които подканяха трудещите се да отидат на стадиона, не личи за какъв мач става дума — по футбол, волейбол, баскетбол, хандбал или по някой друг вид спорт. Ето буквалният текст на афишите: „3 октомври, стадиона, мач за първенство на търновската юношеска зона между Етър (Търново) и Червено знаме (Павликени)“. Както се вижда, от афишите не става ясно за какъв мач става дума — по конкретно — по какъв вид спорт. Търновската зона е написана с малко „т“, а знаме — с главна буква „З“. Да не говорим за това, че имената на отборите са изписани без кавички. Думата ни е по-друга — за неправилното изписване на имената. В афишите е написано търновска юношеска зона. Две грешки в една дума: първо, че търновска е написана с малка буква „т“, и второ, че зоната не е Търновска, а Велико-търновска.

Тук му е мястото да припомним Указа на Президиума на Народното събрание от 22 юли т. г., с който се възстанови скъпата за българския народ историческа правда, като се потвърди името на нашия старопрестолен град — Велико Търново. Този важен държавен документ повелява и задължава правилно да се пише името на нашия окръжен град. Това се отнася до всички, които пишат, издават печатни материали, афиши, плакати, пишат лозунги, обяви и пр. Дълг е на всеки и преди всичко на нас, великотърновците, стриктно да държим за спазването на Указа, да ратуваме за претворяването му в живо дело.

За жалост на практика се показва друго. Вече трети месец тече от издаването на Указа, но не се прави достатъчно за неговото осъществяване. Примери — на всяка крачка. Да вземем само някои от тях. Бланките и печатите на предприятия и учреждения, в това число и на отговорни институти в окръга, носят надпис Търново, вместо Велико Търново. Не са променени и печатите на Окръжната станция на съобщенията, с които се поставят клейма на писмата за страната и чужбина. Лепенките, които се слагат на препоръчената кореспонденция, също са стари, с надпис Търново — на български и латиница. Да не говорим за автобусите, някои от които носят надписи „За гара Търново“. Същото се отнася и за автобусите, които свързват окръжния град с Горна Оряховица и обратно. На тях четем: „Търново — ГО, през Самоводене“, а на други — „ГО — Търново, през Лясковец“. Железопътните билети и тези, издавани от автостанциите, също са със стария, погрешен текст. С неправилно съкращение са номерата на моторните превозни средства от окръга — Тн, вместо ВТ. На гара Велико Търново все още стои престарялата емайлирана табела „Гага Търново“, която с основание буди недоумение във всички, които преминават през гарата на старопрестолния ни град.

Самите ние — великотърновците, трябва да станем пионери за възвръщане на дело историческата правда — градът ни да носи името си от вековете — Велико Търново, както в писмената, така и в говоримата реч.

Н. К.

37)

ЩИТ И МЕЧ

роман от съветския писател
Вадим Кожевников

Бутилки бира и водка. И само един единствен път на ден — в шест часа сутринта, когато още беше стъмнено — от тая врата излизаша строени осем човека в къси гащи и, каквото и да беше времето, правеха на плаща гимнастически упражнения. После отново се строяха и се скриваха зад вратата.

Това се повтаряше шест дни А на седмия, в неделя, те идваха след обед на мръсния покрив с калдъръм плац и сядаха на захвърлените около гаража стари автомобилни гуми с такъв вид, сякаш са изпъзляли тук да починат след тежка работа. Те бяха облечени с трофейни мундир от разгромените от хитлеристите европейски армии — кой във френски, кой в датски, кой в норвежки. На някои облеклото беше смесено: да речем, панталоните от френска униформа, а кигелът английски.

Кои бяха тези хора? По заповед те не трябваха да знаят нищо един за друг, нямаша право да знаят, а при опит да узнаят ги заплашваше жестоко наказание.

Хора без родина, Те нямаша

имена — само прикори. Нямаха минало. Нямаше да имат и бъдеще. Те знаеха, че народът, името на който беше записано в техните анкетни листове, пазени от специалната служба, не ще им прости престъплението против неговата чест и свобода. Пред тях беше само едно: към репутацията на негодия предстоеше да прибавят славата на палачи.

Добре ги познаваха в берлинската, мионхенската, хамбургската криминална полиция. На някои от тях потрпява втори живот, за да отклонят наказанието за всички черни дела, които бяха извършили.

Нямаше закон, който би охранявал техните права, и нямаше страна, където те не биха нарушили закона.

И, за да се окаже близо до тези хора и да разбере, кои са те, Вайс си измисли работа в гаража и в неделя.

Той остави вратата разтворена. И чу руска реч, руски думи, без още да вижда, кой ги произнася.

Загълхнал баритон, погълщайки буквата „р“, лежеше бърше:

— В същност, има четири

защитни механизма, маскиращи страха от смъртта: секса, наркотиците, крайният рационализъм и агресията.

— Фрейд, — обади се някой небрежно.

— Възможно. И доколкото концепцията „всеки човек е мой враг“ е главен фокус на мисленото, убийството на близък и далечен не само е съвременно, но и необходимо за запазване на обществото.

— Научил си се да се кръстиш с двете ръце. Ти по-добре да беше казал нещо за жените, — постветва някой сивкав глас.

— Както обичате, — съгласи се баритонът. — Тук видях възрастна фея с развити до неприличие, е като голф, бедра. Представте си, отхвърли ме поради моята расова непълноценност.

— Ти би могъл за своите заслуги да поискаш звание армен.

— Аз напомним на шефа за своите заслуги, но той с крайно нелюбезни изрази обеща да ме обеси, ако още един път бих опитал да се задявам.

— Само правдата убива надеждата. — високопарно забеляза баритонът. — Оставяте на Зъба заблудата му за себе самия. Нека живее за благото на Германия — нашия велик съюзник. Шо се отнася до мен, аз никога не съм изпитвал нуждата от високоемоционалност, аз налявам се, не се изпитам.

— А божият съд?

— Разчитам, че всевишният

споделя моята концепция. — Ти би могъл не с ож, а с перо да печелиш. Защо го захвърли?

— Не съм го захвърлил, а ме изгониха. Непредвидливо осъществих мълниеносен способ за заботяване. Много шумен процес се получи. Възможно, ако бях отпразил съотечественица в небитното, а не немка, всичко би минало благополучно.

— Колко ти дадох?

— Сметчиха наказанието. Аз твърдя пред съда, че съм обичал бабичката безкористно. А убийството съм извършил в състояние на афект, предизвикано от ревност.

— И дълго ли си губи времето с нея?

— Запознах се в цярка, когато участвах в турпата на еднати под предводителството на Шкуро, а се разпознах след около година и половина.

— Поратайствувай си...

— Какво пък, постигна ме съдбата на Герман от „Тикова дама“: нито пари, нито бабичка.

Синкавият заговори замислено:

— И все пак в това има някакво мистическо съпадение... Николая изпатиха в Тоболск, на няколко версти от който е село Покровское — родина на Гришка Разпутин.

— Въздържа: — Ех, Русия!

— Ще помоли! — пискливо се намеси теор. — За господаря императора...

(Следва)

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Вестник „Борба“ — В. Търново, ул. „В. Левски“ № 11. ТЕЛЕФОНИ: Гл. редактор 24-58; Зам. гл. редактор 25-28; отдели: Партиен живот и пропаганда — 31-25; Счетоводство — 63-78; канцелария и фотосътрудник 24-59; коректори и текурен редактор 24-89.